Kurs: **EG1017 Examensarbete, kandidat 15 hp**
Självständigt arbete 2013
Konstnärlig kandidatexamen i musik 180 hp
Profil: Musik- och medieproduktion
Institutionen för Musik- och Medieproduktion

Handledare: Jan-Olof Gullö

Erik Nordstrand

Ett tomtebloss i hjärnan

en redogörelse för hur två idéer blev två färdiga musikproduktioner

Skriftlig reflektion inom självständigt, konstnärligt arbete

Det självständiga, konstnärliga arbetet finns
dokumenterat på inspelning:
Dödskyss och ***Min gud min gud, varför har du överdrivit mig?***

KMH Kungl. Musikhögskolan

Sammanfattning

I denna text behandlas tillkomsten av, inspelningen av och efterarbetet av låtarna *Dödskyss* och *Min gud min gud varför har du överdrivit mig*. Under en begränsad tidsperiod har jag skrivit och spelat in låtar till mig själv som artist. En betydande stor del av projektets etapper har enbart kommit att genomföras av mig själv, dock med viss vägledning från utomstående. Dessa etapper inkluderar allt från låtskriveri, inspelning, mixning, mastring samt grafisk utformning. Jag vill för min egen del se projektet både som en konstnärlig, teknisk, karriärs- och ledarskapsmässig utveckling. Arbetssättet bygger på att jag delar upp projektet i flera små bitar. I stället för att göra ett fullängdsalbum har jag skrivit och färdigställt en låt i taget. Projektet präglas både av kort- och långsiktiga perspektiv som jag hoppas kommer fungera för mig både konstnärligt och karriärsmässigt.

Sökord

musikproduktion, låtskriveri, inspelning, mixning, mastring, grafisk utformning

Innehållsförteckning

Inledning **1**

Syfte 2

Beskrivning av arbetsprocessen **3**

Produktion 1 *Dödskyss* 3

Låtens komplexa bakgrund 3

Magkänslan och upprivningen av den första versionen 3

Arrangemang 4

Mixning av *Dödskyss* 5

Mastering av *Dödskyss* 6

Omslagsbild till *Dödskyss* 7

Produktion 2. *Min gud min gud varför har du överdrivit mig* 8

Låtens bakgrund 8

Demo 8

Truminspelningen 8

Tekniken 9

Arrangemang 11

Mixning av *Min gud min gud varför har du överdrivit mig* 12

Mastering av *Min gud min gud varför har du överdrivit mig* 12

Sammanfattning av resultatet 12

Diskussion **13**

Reflektioner kring skillnaderna mellan de båda låtarna 13

Ett nyfunnet befriande förhållningssätt till sin musik 13

Fördelar och nackdelar med att göra en låt i taget? 14

Blanda in producent och andra utomstående? 14

Framtida projekt 15

Viktiga begrepp **16**

Inledning

Att vara musiker, producent, låtskrivare och artist på samma gång är ett gediget konststycke. Man kan likna det vid en skådespelare som skriver sitt eget manus, regisserar sig själv, gör sin egen rekvisita, ljud- och ljussätter föreställningen samt spelar den helt själv. Jag inspireras av tanken på att ro ett sådant balansnummer i land. Det är lockande att försöka behärska alla parametrar som ingår i processen där en låtidé blir en färdig produktion.

Jag började spela trummor när jag var nio år gammal och har under en betydande del av mitt liv satt stora delar av min identitet och musikalitet i att spela trummor. Innan jag började på musikhögskolan lovade jag mig själv att försöka hitta och forma min *”min inre musikaliska röst”*.

Försöka komma närmre en gestaltning av mina musikaliska, ljudmässiga och estetiska ideal. Jag har tidigare till stor del enbart betraktat mig som trumslagare men har ibland känt av ett vad jag skulle vilja kalla för *trummiskomplex*. Nu har jag som kontrast låtit mig själv vara artist och frontman i mitt eget projekt med mina egna låtar där jag har full kontroll över allt som händer.

Med åren har mitt synsätt på vad musik är och kan vara breddats i stor omfattning. För mig har det blivit tydligare och tydligare att musik och musikskapande kan delas upp i flera olika skikt. Jag gör skillnad på att fritt och förutsättningslöst *jamma* ihop låtar och att på ett mer strukturerat och *orkestrerat* sätt skapa en hel musikproduktion.

En bra låt för mig omfattar flera byggstenar som står i förbindelse med varandra. Ibland har jag stött på attityder som påskiner att ”en bra låt består av en bra melodi och en bra text punkt slut”. Detta ser jag som en sanning, men absolut inte den enda. Mitt synsätt är att melodi och text utgör ett skelett till en låt och att produktionen/arrangemanget gör låten hel.

Jag fascineras av hur man under en musikproduktions framskridande skapar en låt genom att med lager på lager av instrument, röster och melodier bygger upp en känsla och klangvärld som slutligen kan få eget liv.

En lyckad komposition/musikproduktion kan liknas vid vällagad mat eller en vacker tavla där olika element hjälper till och lägger upp för känsloyttringen, smaken eller budskapet.

Syfte

Syftet med den här skriftliga delen av mitt examensarbete är att beskriva två musikproduktioners tillkomst. Dessa två musikproduktioner utgör den konstnärliga delen av mitt examensarbete. Läsaren får inblick i hur jag har arbetat med två olika produktioner som inkluderar alla de steg när en idé blir till färdig produktion det vill säga låtskrivning, förberedelse för inspelning, genomförande, mix och mastering.

Beskrivning av arbetsprocessen

Jag har i det här examensarbetet skrivit och spelat in låtar som är till mig själv som artist. De två aktuella låtarna består både av gamla idéer men också av nya som kommit till under projektets framskridande. Låtarna med melodi, text och form har komponeras både under själva inspelningarna men också färdigställts innan inspelning.

Produktion 1 *Dödskyss*

Låtens komplexa bakgrund

Den här låten har jag ett mycket komplext förhållande till. Grundidén är ca fyra år gammal och har omarbetats i en rad olika arrangemangsmässiga kostymer sedan grundidén föddes.

Jag har haft svårigheter med att välja och bestämma mig för vilken version jag ska göra till den slutgiltiga. I grunden ligger problemet men också möjligheten i att jag tycker väldigt mycket om den här låten och vill verkligen att låtens inneboende karaktär ska komma till sin rätt.

Magkänslan och upprivningen av den första versionen

Den slutliga versionen av låten *Dödskyss* som jag senare i texten kommer att redogöra för var egentligen inte planerad. Den första versionen var inspelad och klar, mixad och mastrad. Jag hade spelat in trummor, gjort färdigt en hel produktion ihop med min vän Niclas Granström.

Men det var någonting som inte kändes rätt, detta berodde inte på Niclas insatts utan snarare på hela låtens arrangemang. Truminspelningen blev inte helt lyckad, de satt inte ihop med resten. Dessutom förkom andra ackord i sticket som jag inte tyckte passade. Trots att det kändes tungt att riva upp allting så var det i slutändan ett klokt beslut. I detta fall lät jag min magkänsla styra. Den slutliga versionen gestaltar låtens karaktär och grundkänsla på ett bättre

sätt. Dessutom kunde jag i den slutliga versionen tillämpa vissa mixningsknep som Niclas visade mig under arbetet med den första versionen.

Arrangemang

Låten baseras på ett tämligen enkelt riff (1) som spelas unisont av bas och fyra elgitarr i olika oktaver. Det enkla och luftiga riffet ger plats till sångmelodin och melodikluster (2) på gitarr och syntar som fyller utrymmet mellan de ganska *upphackade* sångfraserna.

Hela låten utom sångtagningarna är inspelade i mitt hem. Jag började med att i inspelningsprogrammet Pro Tools rita upp var i den horisontella tidslinjen de olika delarna så som vers, refräng och stick kommer. Detta gav en bra överblick.

Utefter den gamla, förenklade demoinspelningen började jag med att spela in trummor på ett digitalkit (3) genom ljudbiblioteket *Abbey Road Garage Drums*. Med det färdiga trumbeatet var det ganska enkelt att börja fylla på med instrument och bygga upp arrangemanget.

Efter trummorna spelade jag in bas genom en multieffekt som heter *Eleven Rack*. Efter det dubbade jag basen med fyra elgitarrer som spelar exakt likadant som basen. Jag ville ha möjligheten att kunna förstärka riffet på olika ställen i låten.

Utöver det finns två stycken elgitarrer som spelar en simpel melodi som är tänkt som låtens näst starkaste del. Den *hookiga* (4) melodin som spelas i introt och i de två mellanspelen förstärks med en synt som dubbar (5) gitarrmelodin. Jag byggde upp en synt i Pro Tools där jag blandade upp fyra olika ljud i en och samma synt. Detta gjorde jag för att det var lättare att skapa ett färdigt ljud i en och samma synt i stället för att lägga upp flera kanaler med flera olika syntar. Dessutom är det på det här sättet sannolikt inte lika krävande för datorns processor.

I mellanspelen hörs en arpeggiosynt som spelar låtens ackord med sina *kluckande* sextondelar. Vidare hörs en orgel som spelar i princip hela låten. Man kan även höra en ebow och en stråkmaskin spelad genom ett mjukvarubibliotek som heter M-tron vilket emulerar klassiska melotronljud.

Det finns även några *gitarrswells* som ger lite mer *skjuts* in till låtens olika delar. Den sista elgitarren är själva leadgitarren som har en stor ljudkaraktär med mycket delay och reverb. Den spelar många melodier och gör små *fills* över stora delar av låten. Vidare finns där två akustiska gitarrer som har en perkussiv och ljudbildsbreddande funktion. Jag har även spelat in några fingercymbaler, shakers, tamburin, handklapp och fingerknäpp som limmar ihop låten.

All sång spelades in i en studio på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Mikrofonen som användes var en Röde Classic. Leadsången är dubbad två gånger och förstärks i refrängerna med en fjärde dub. Körerna består av två olika stämmor som dubbas två gånger.

Vid sånginspelningen tog jag hjälp av Sadia Gaya. Just vid sånginspelning tycker jag att det funkar väldigt bra att ha en utomstående person. Sadia fungerade lite som regisserande tekniker. Utöver att hon skötte inspelning hjälpte hon till med finputsning av texten, välja rätt tagningar etc. Under sånginspelningen gjordes även två tagningar där jag viskar texten.

De kan vara bra att ha om man vill framhäva sångens konsonanter eller bara ge sången ytterligare karaktär. Vi något tillfälle (minns ej när eller var) läste jag att Michael Jackson brukade tillämpa denna metod så jag lät mig inspireras.

Slutligen spelade jag även in två tagningar där jag på ett *andfått* sätt andes i takt med musiken. Även detta inspirerat av Michael Jackson.

Mixning av *Dödskyss*

Mixning av en låt präglas dels av konventioner men också av egna preferenser och estetiska val. Om man skal göra en förenklad beskrivning av vad mixning går ut på så skulle jag främst vilja framhäva: att bestämma ljudnivåer mellan olika instrument, panorering, d.v.s ska ljudet höras till vänster eller till höger eller i mitten? komprimering, equalizing d.v.s ta bort eller framhäva vissa frekvenser samt val av effekter som exempelvis reverb och delay etc.

Mixen gjordes av mig i mitt eget hem. *Dödskyss* är enligt mig en ganska svårmixad låt, den består av drygt fyrtio olika ljudkanaler. Låtens arrangemang skulle kanske kunna beskrivas som mättat. Det finns i princip inga *luckor* eller *andningspartier* i låten som inte är fyllda. Detta är ett val som jag gjorde när jag byggde upp låtens arrangemang.

Jag försökte ge trummor, bas och sång det största utrymmet både ljudnivåmässigt men också frekvensmässigt. När jag tyckte att själva stommen med trummor, bas och sång kändes bra handlade resten om att försöka ge plats åt gitarrer, syntar, körer och andra effektskapande parametrar. Här jobbade jag mycket med både panorering och att portionera ut frekvensinnehåll i ljudbilden.

Mixningen av låten tog relativ lång tid att färdigställa. Arbetet bestod till stor del att komma tillrätta med små detaljer. Jag var beroende av en bra lyssningsutrustning och ett välljudande, dämpat rum. Jag tvingades även förhålla mig till det faktum att hörseln kan bli uttröttad och ger därför inte alltid en sann bild över hur det egentligen låter.

I mitt fall fungerade mixningsprocessen som så att jag gjorde lite i taget, *Mix Version 01, Mix Version 02,* etc. Jag försökte lyssna genom så många olika lyssningsutrustningar och miljöer som möjligt. Efter ett antal lyssningstillfällen och med lite distans till det hela blev det tydligare vad som skulle korrigeras.

Mastering av *Dödskyss*

Mastring är det sista momentet. Här kan man göra de sista finjusteringarna innan låten är helt färdig. Man kan leta efter störande frekvenser, lyfta fram vissa frekvenser som man kanske saknas i mixen. Här kan man också välja att ge låten en *bredare* stereobild eller lägga till kompressorer som kan göra att låten *håller ihop* mer. Dessutom är det här man bestämmer låtens slutgiltiga volym.

Mastringens förfarande påminner mycket om mixningens. Jag började med en första version, lyssnade på olika ställen, gjorde en ny version, lyssnade och korrigerade i en tredje version o.s.v. Jag tog små steg i taget. Ett bra knep jag tillämpade för att få koll på själva volymen var att A- och B-lyssna med andra masterade låtars ljudnivå.

Det svåraste var att få till en stark volym men samtidigt bevara någon form av dynamik. Detta löste jag genom att sänka volymen ca: - 0,5 dB under låtens lugnare delar. Under de mer energifyllda partierna höjde jag upp volymen till 0 dB igen. Detta val gjorde att låten som i sig redan är väldigt mättad fick en något större dynamisk variation.

Utöver mitt eget kontrollyssnande skickade jag de olika masteringsversionerna till kompisar som har bra koll på frekvenser och dynamik. Utefter deras respons fick jag slutligen till en version som jag är nöjd med.

Omslagsbild till *Dödskyss*

Omslagsbilden som kommer vara gällande för det digitala publicerandet av låten gjordes i programmet Photoshop. Från början hade jag tänkt att ta helt nya bilder men vid ett hembesök

i Härjedalen hittade jag en hoper bilder som har en bra inneboende känsla. Jag ville gärna ge dessa bilder en chans.

Den utvalda bilden är tagen när jag var 3-4 år gammal vid min familjs sommarställe i höga kusten. Låten som handlar om hatkärlek till dåtid och nutid illustreras på ett sätt som jag tycker går i linje med mig som artist och låtens karaktär.

Jag har bland annat jobbat med kontrastverkan, färgfilter, skuggor samt tagit fram en logotyp för artistnamnet *Erikboy*. Bilden blev dov och mättad på samma sätt som jag uppfattar låten.

Produktion 2. *Min gud min gud varför har du överdrivit mig*

Låtens bakgrund

Till skillnad från låten *Dödskyss* skrevs den här låten väldigt fort. I min telefon brukar jag samla formuleringar, textrader, tankar och teman som jag kommer på vid olika tillfällen. *Min gud min gud varför har du överdrivit mig* var en av dom rader som jag tidigare skrivit upp. Jag har alltid roats av travestier så denna bibliska ordlek kändes kul att ta sig an. Låten handlar om bekräftelsebehov och flirtar med det religiösa temat.

Demo

Generellt sett brukar jag alltid när jag bygger upp en låts arrangemang vilja göra det utefter de färdiginspelade trummorna. Innan den riktiga truminspelningen gjorde jag därför en enklare demo där de viktigaste beståndsdelarna i låten fanns med. Det vill säga låtens form, längd med olika delar så som vers, ref stick etc. I det här fallet bestod demoversionen av bas, elgitarrer, några syntar samt s.k. *slasksång,* det vill säga en stödsång som inte är den slutgiltiga sångtagning. Detta sätt gjorde det enklare under truminspelningen att navigera sig genom låten samt att jag själv hade lättare att komma in i den rätta känslan.

Truminspelningen

Inspelning gjordes i min musikproducentkollega Christian Ramefelts studio på söder i Stockholm. Christian har där både tillgång till en bra lokal och bra utrustning. Vi hade räknat

med att komma igång med inspelningen efter någon timme eller två men det visade sig ta en hel förmiddag att rigga upp och stämma trummorna, sätta upp mickar etc. Jag är van vid att för det mesta göra alla inspelningar själv men med Christians hjälp fortlöpte inspelningen betydligt smidigare.

Både av praktiska men också av fokusmässig skäl. Jag har märkt att min koncentration och fokus på det jag ska göra kan påverkas negativt när jag spelar samtidigt som jag sköter själva tekniken och inspelningen. Det finns också en risk för att jag under inspelningen inte har sinnesnärvaro och skärpa att bedöma huruvida tagningen var bra eller inte. Tack vare Christians medverkan minskades dessa risker och jag kunde enbart koncentrera mig på min egen insats som trummis.

Tekniken

Sammanlagt användes 12 mikrofoner under truminspelningen. För bastrumma användes två mickar. Först en Shure Beta 52 som placerades en bit in i bastrumman genom det hål som ofta

förekommer på trummans frontskinn. Mikrofonen inuti bastrumman gav ett *tight* ljud och fångade upp bastrumpedalens klubba och attack. Den fångade inte upp speciellt mycket ljud från resten av trumsetet. Detta kan i många fall ses som en fördel då den inspelade ljudsignalen blir mer lättarbetad i mixningsfasen.

Ca: 20 cm utanför bastrumman placerades en gammal Akg D12. Den återgav inte lika mycket attack som Beta 52an utan fångade mer av frontskinnets resonans och ton. Jag utryckte vid inspelningstillfället att *”den gav ett skönt flås”*.Vidare användes för de två pukorna en varsin Sennheiser MD421 (vintage) vilket är ett vanligt val för just pukor.

Virveln är enligt mig den viktigaste trumman i hela trumsetet, för mig är det den som sätter ljudkaraktären för hela trumsetet. Ofta uppstår problem i mixningsfasen då det inte sällan läcker in mycket ljud från det övriga trumsetet in i själva virvelmicken. Läckage från hihat är ett vanligt problem då den är ljudstark och nära placerad virveln och dess mikrofon.

Vid inspelningen av virveltrumman användes två mikrofoner. Här fick vi ett oväntat bra resultat. För virvelns underskinn användes en Akg C414, en kondensatormikrofon som gav ett fint och krispigt ljud från sejarmattan. Vid inspelningen av virvelns övre slagskinn uppdagades överraskningen. Vi utmanade en vanlig konvention om att Shure Sm57 lämpar sig bäst. Vi placerade en Sennheiser MD441 som är av typen dynamisk supernjure. Detta innebär att mikrofonens upptagningsområde är mindre och tätare än den traditionella Shure Sm57ans. Tack vare denna smalare upptagningskaraktär blev inte läckaget från det övriga trumsetet lika påtagligt vilket gör mixningsfasen enklare att kontrollera.

Som överhängsmikrofoner, det vill säga det mikrofonpar som placeras rakt ovanför trumsetet, användes Neumann K84. Dessutom användes en ensam Neumann U87 som monomikrofon i mitten ovanför trumsetet.

Vi placerade även en Shure Sm57a på hihat. Slutligen användes två rumsmikrofoner vid inspelningen. Ca: fem meter framför trumsetet en Neumann tlm 49 och ca: en meter bakom, i höjd med golvet, en Shure Sm7. Mikrofonernas signal gick i sin tur igenom olika förförstärkare, exempelvis Chandler tg2, Summit audio 2ba-221.

Arrangemang

Allt utom trummorna spelades in mitt hem. Som tidigare nämnts gick både skrivandet och inspelningen av låten tämligen fort. Jämfört med *Dödskyss* är den här låten något enklare i sitt arrangemang. Den lämnar mer plats för *andningspauser.*

Utefter de färdiginspelade trummorna byggdes låten upp på ungefär samma sätt som *Dödskyss.* I likhet med *Dödskyss* består betydande delar av låten i ett ganska simpelt riff. Jag började även här med en bas som ihop med trummorna ger en stadig grund. På vissa ställen dubbas basen med en syntbas som spelar en oktav lägre. Detta visade sig vara effektivt när jag för energins skull spelade högre upp på basen men fortfarande ville ha botten i det lägre registret. Vidare finns en rad elgitarrer som både dubbar refrängs riff.

Där emellan finns melodikluster i olika gitarrstämmor. I refrängerna förstärker fyra olika gitarrer i olika oktaver och två syntar med en stämma som är nära besläktad med sångmelodin. Dels för utfyllnadens skull men också för att etablera sångmelodin ännu tydligare. Även här spelas två akustiska gitarrer som ger en bredare stereobild.

För att framhäva de religiösa konotationerna hörs en orgel i början och mot slutet. Några handklapp och tre spår med shakers och tamburin finns även med och lyfter *rytmpaketet.*

Vid sånginspelningen tog jag inte hjälp av någon utan spelade in all sång och all kör helt själv. Leadsången dubbades två gånger och körerna består av två olika stämmor med fyra dubbar vardera.

Det sista tillägget jag gjorde var att *trigga* delar av trummorna. Detta innebär att man *kopierar* informationen från en audiosignal till en midisignal. I detta fall gällde det virveltrumman och bastrumman. Audiosignalen består av det *rena* ljudet som virveltrummans mikrofon och bastrummans mikrofon spelat in. Med hjälp av en funktion i programmet Pro Tools kan man utföra denna manöver. Midisignalen som översatts från audiosignalen har i sig inget eget ljud. Det jag gjorde var att spela midisignalen genom ett ljudbibliotek som via midisignalens information kan återge olika trumljud. Anledningarna till detta val var flera. Dels för att jag ville lägga till en karaktär till trummorna, men också för att kamouflera och dämpa det störande läckaget från resten av trumsetet som tagits upp i mikrofonerna.

Mixning av *Min gud min gud varför har du överdrivit mig*

Den här låten var generellt enklare att mixa än *Dödskyss*. Jag tror framförallt att det handlar om att arrangemanget och låten är enklare och lite mer *självklara* i sin uppbyggnad. Med ett bra arrangemang löser sig saker och ting av självt på ett annat sätt. Även om jag enskilt gått in och petat i alla kanaler så har det varit ganska enkla *ingrepp.*

Jag har exempelvis använt mig mycket av s.k. *paralellkomprimering.* Med det menas att man i större omfattning inte komprimerar alla ljudspår individuellt utan skickar alla signaler till ett antal fristående kompressorer. Detta gör att det ickekomprimerade *rena* ljudet och det komprimerade ljudet blandas. Det här sättet visade sig fungera väldigt bra då mängden kompression blev mer lättmanövrerad. Jag upplevde att mixen blev mer organisk och dynamisk och inte lika utjämnad som den lätt kan bli när man komprimerar alla ljudspår individuellt.

All sång och kör är dock väldigt bearbetade med en rad kompressorer och olika effekter i form av reverb, delayer och distortion etc. Basen och de flesta gitarrer är inspelade med färdiga effekter via en *Eleven Rack multieffekt.*

Mastering av *Min gud min gud varför har du överdrivit mig*

Masteringen gjordes denna gång av kamrat Christian Ramefelt som hjälpte mig med truminspelningen. Det kändes bra att låta någon annan som med *nya öron* kunde ta sig an låten. Christian har även här använts sig av paralellkomprimering men även av stereobreddning. Vidare har han gjort några frekvensmässiga justeringar som lyfter och *öppnar upp* låten ytterligare.

Sammanfattning av resultatet

Två stycken egenproducerade låtar. *Dödskyss* och *Min gud min gud varför har du överdrivit mig.* Låtarna presenteras i klingande form som bilaga.

Diskussion

Det här projektet är något som jag längtat efter att få genomföra. Att ge mig själv ett tillfälle att samla mina kunskaper och idéer och pressa samman dem i en hoper låtar som representerar mig under period en av mitt liv.

Jag tycker att jag lyckats bra, de två låtarna blev färdiga från början till slut. Jag upplever att jag blivit bättre på att mixa men också på att arrangera låtar. Jag vet nu att jag klarar av att *gå hela varvet runt* från idé till färdigmasterad produkt med tillhörande omslagsbild. Det känns bra för självförtroendet att ha vågat göra en mastering som jag dessutom tycker är av godkänd kvalitet.

Reflektioner kring skillnaderna mellan de båda låtarna

Som jag tidigare beskrev har *Dödskyss* varit lite av en demon för mig. Den har funnits länge men aldrig riktigt känts rätt. Ju längre tiden gått desto mer komplicerat har förhållandet till låten blivit. Nöten har bara blivit hårdare och hårdare att knäcka.

Arbetet med och tillkomsten av *Min gud min gud varför har du överdrivit mig* var allt annat än en ångestladdad process. Den skrevs och spelades in på nolltid. Jag tror man måste acceptera att när man arbetar med kreativa och subjektiva processer fungerar på det här sättet. Ibland går allting av sig självt och ibland måste man verkligen stånga sin panna blodig för att bli nöjd. Det viktiga är att man inte låter sig knäckas vid motstånd.

Ett nyfunnet befriande förhållningssätt till sin musik

Ibland krävs det att man själv måste uppleva det man tidigare tyckt varit slitna klichéer. Det är lätt att man mitt i en musikproduktions framskridande enbart fokuseraar på att hitta de rätta

ljuden eller att allting måste vara spelat på ett visst sätt. Allt det där viktigt, men jag vill inte stirra mig blind på enbart det. Minst lika viktig är förståelsen om att låten kan göras på många olika sätt. Så länge man känner, förstår och lyckas gestalta låtens egen grundkänsla och karaktär kan man acceptera de varierande resultaten.

Så här i efterhand kan jag se och vila mig tillbaka på att så länge jag känner låtens egna liv kan resultatet bli lite som det blir. Det är skönt att kunna lita på sin egen magkänsla. Man måste ta sig rätten ha tolkningsföreträdet när det handlar om ens egen musik.

Fördelar och nackdelar med att göra en låt i taget?

Att arbeta med flera låtar samtidigt är inget ovanligt varken för mig själv eller för andra. Om man exempelvis jobbar med flera låtar samtidigt som kanske ska ingå på ett album eller en EP kan jag lätt känna mig överväldigad inför allt arbete som krävs. Jag har upplevt känslan av att *”detta är projekt av oövervinnerliga mått”*.Genom att jobba med och färdigställa en låt i taget behöver inte den där känslan infinna sig. Att skriva en låt och spela in den från början till slut känns mer överkomligt. Musiken är för viktig för att bli ett *”gå in i väggenprojekt”*.

Dock kan känslan av uttråkning lätt uppstå, särskilt om man kör fast och inte har möjligt att *”hoppa över till den andra låten”*. När man fastnar kan just *”hoppa över till den andra låten”* vara det som ger en skjuts och inspiration att lösa problemet där man tidigare körde fast.

Blanda in producent och andra utomstående?

På samma sätt som jag verkligen njuter av att kunna bygga upp min egen ljudvärld och mitt eget arbetssätt kan jag sakna att blanda in någon utomstående. Jag tror att jag att ett samarbete med rätt person skulle göra mig mer effektiv. Det skulle sannolikt också förädla mina kvalitéer och backa upp för mina svagheter.

Jag tycker verkligen att det var kul att blanda in Christian, Niclas och Sadia. Det gav mig inspiration och tro på mig själv att jag faktiskt kan åstadkomma bra saker. När jag jobbar själv brottas jag hela tiden med stundtals bräckligt självförtroende men också med bristande

omdöme. I de situationerna skulle det verkligen vara bra att involvera fler personer i processen.

Framtida projekt

Jag tror att jag kommer fortsätta detta arbetssätt en tid framöver. Att skriva och spela in en låt från början till slut måste inte vara ett gigantiskt projekt. Att jag dessutom känner mig bättre och bättre på det jag gör ger helt klart en spark i ändan att fortsätta.

Dock så när jag en dröm om att göra ett fullängdsalbum. Gärna en temaskiva. Då skulle jag väldigt gärna involvera fler musiker, producenter och kanske lämna bort allting till externa mixare och mastrare. Framtiden får utvisa...

Viktiga begrepp

(1) *Riff*: En repeterande melodislinga som ofta spelas unisont med flera instrument.

(2) *Melodikluster*: En samling av olika melodier som spelar samtidigt.

(3) *Digitalkit:* Ett digitalt trumset med känsliga slagplattor som skickar den spelade informationen via midi till datorn.

(4) *Hook:* En stark och betydelsefull melodi/ljud eller sångfras som förknippas och *”sätter sig på hjärnan”*.

(5) *Dub:* I musiksammanhang innebär det att man antingen sjunger eller spelar samma fras flera gånger på varandra. Det kan ge en effekt av att man uppfattar ljudet som större och fylligare.